

[REDACTED]
[REDACTED]

Gedeputeerde Staten van Drenthe
Postbus 122,
9400 AC Assen

15 mei 2023

Betreft: zienswijze omgevingsvergunning FAGE International S.A.

Geachte Statenleden,

Hierbij maken wij onze zienswijze kenbaar met betrekking tot "Ontwerpbesluit op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) voor FAGE International S.A." zoals bekendgemaakt in het Provinciaal blad van Drenthe op 7 april 2023.

Uit de media hebben we vernomen van de plannen van het grote Griekse familiebedrijf FAGE International S.A. om zich te vestigen op het bedrijventerrein Riegmeer in Hoogeveen en het voornemen van de Gedeputeerde Staten om de aangevraagde vergunning te verlenen. Wij wonen in Kerkenveld, op slechts 6 km afstand van het geplande complex van FAGE en zijn dus omwonenden en belanghebbenden. En wij hebben grote bezwaren tegen een omgevingsvergunning voor FAGE.

Onze bezwaren tegen de ontwerp omgevingsvergunning

1. FAGE is een bedrijf waar gevaarlijke stoffen zijn opgeslagen

Het geplande complex van FAGE is een zgn. Bevi-inrichting (Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen), een bedrijf dat een risico vormt voor de omgeving omdat er gevaarlijke stoffen aanwezig zijn ([t_NL.IMRO.0118.2023PB8027002-ON01.pdf \(ruimtelijkeplannen.nl\)](https://www.ruimtelijkeplannen.nl/nl/IMRO.0118.2023PB8027002-ON01.pdf)).

Op het terrein komen twee koelinstallaties met een inhoud van respectievelijk 4.100 kg en 5.100 kg ammoniak en er wordt salpeterzuur opgeslagen in bovengrondse opslagtank met een inhoud die groter is dan 1000 liter. Salpeterzuur wordt aangemerkt als een acuut toxische vloeistof.

Bij een omgevingsvergunning milieu of een ruimtelijk besluit rond zo'n bedrijf moet het bevoegd gezag rekening houden met veiligheidsafstanden ter bescherming van individuen (plaatsgebonden risico) en groepen personen (groepsrisico).

De aanvraag omgevingsvergunning is strijdig wat betreft het gebruik van de gronden ten behoeve van een Bevi-inrichting. Op grond van het bestemmingsplan "Buitenvaart II" zijn

namelijk Bevi-inrichtingen niet toegestaan. FAGE is een Bevi-inrichting door de koelinstallatie met ammoniak en de opslag van salpeterzuur.

Er kan echter een uitzondering worden gemaakt, als aangetoond kan worden dat de komst van zulke installaties niet of nauwelijks risico's met zich meebrengt. Volgens de provincie Drenthe is daar voldoende onderzoek naar gedaan. Bij een incident zouden de gevolgen zich beperken tot het terrein van FAGE. Wij hebben moeite om dit te geloven.

Er moet ook nog een biogasinstallatie komen op het terrein van de yoghurtfabriek, die het explosieve gas methaan (60%) maakt maar ook CO₂ (40%) en kleine hoeveelheden van het zeer giftige H₂S (zwavelwaterstof). Onderzoek heeft aangetoond dat het raadzaam is in de buurt van de gashouder geen grote groepen mensen te laten werken uit het oogpunt van veiligheid (!).

Wij zijn buitengewoon ongelukkig met het plan om zo'n bedrijf dat werkt met grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen zich op slechts 6 kilometer afstand van onze woning, waar een gezin woont met 3 kleine kinderen, te laten vestigen. Het is ook niet voor niets dat zo'n gevaarlijk bedrijf is verboden in het bestemmingsplan en we zijn er sterk op tegen dat Burgemeester en wethouders hiervan afwijken. Dit is ronduit onverantwoord. En er zijn overigens gezinnen die nóg dichterbij de geplande locatie van FAGE wonen.

2. Dagelijks overlast door de FAGE fabriek

De geplande fabriek is een enorm complex van 33 x 41 meter en 28 meter hoog (het kavel is 15 hectare) dat de wijde omgeving zal domineren. De productiecapaciteit is 80.000 ton per jaar. Dit betekent elke dag een komen en gaan van zware tankwagens (tot 50.000 kg) die over smalle wegen en dwars door kleine dorpen rijden. Veel drukte, uitlaatgassen, fijnstof, gevaarlijke situaties en geluidsoverlast. Stankoverlast door de fabriek is niet denkbeeldig. Het woon- en leefklimaat in de omgeving wordt er niet prettiger op.

3. Waterverbruik en afvalwater FAGE

Het bedrijf heeft 2,5 miljoen liter drinkwater per dag nodig en dat is heel veel in een tijd dat waterbedrijven en het RIVM waarschuwen dat er in 2030 niet voldoende drinkwater meer is in ons land. Deze 2.500 kuub is het maximum, verzekert ons het drinkwaterbedrijf WMD. Maar wat als het FAGE wil groeien en uitbreiden? Hetgeen zeer waarschijnlijk is gezien de groeiambities van FAGE op de Europese markt.

En ook de lozing van grote hoeveelheden stikstof- en fosfaatrijk afvalwater komt slecht uit omdat al het oppervlakte- en grondwater in Nederland uiterlijk in 2027 aan de Europese eisen moet voldoen. (Op dit ogenblik is dat nog slechts één procent!) Voor het afvalwater van FAGE moet een persleiding van 8 km lengte worden aangelegd naar de rioolwaterzuivering in Echten, die bovendien moet worden aangepast. De kosten voor de gemeente zijn 11,8 miljoen euro, die gedekt moeten worden uit de rioolheffing van FAGE maar ook uit een verhoging van de gemeentelijke riooltarieven. En Provinciale Staten zullen een subsidie verstrekken van 575.000 euro aan FAGE voor de afvoer en zuivering van het

afvalwater. Het spreekt vanzelf dat de fabriek niet eerder in bedrijf genomen kan worden dan wanneer de persleiding klaar is. Maar dat wordt niet gegarandeerd in het ontwerpbesluit.

4. Aantasting natuur en landschap

Wel heel typerend voor de onverschilligheid die de provinciale en gemeentelijke overheid voor de natuur tonen is de dreigende kap van de monumentale zomereik aan de Albertsweg in Hollandscheveld. De eik zou plaats moeten maken voor een trafostation, nodig voor nieuwe bedrijven op het nieuwe industrieterrein Riegmeer, zoals FAGE. Maar de eik staat op de lijst met beschermwaardige bomen die de gemeente zelf heeft samengesteld.

Stikstofoxiden en ammoniak uit de fabriek zullen een toename veroorzaken van stikstofdepositie op reeds overbelaste en stikstofgevoelige habitattypen in nabijgelegen Natura 2000-gebieden zoals Dwingelderveld en Mantingerveld.

5. Uitstoot stikstofoxiden, ammoniak en zwaveldioxide

Bij de bouw van de fabriek en ook als deze eenmaal in gebruik is komt een aanzienlijke hoeveelheid stikstof vrij. “Om een uitnodigend vestigingsklimaat te bieden” heeft de gemeente Hoogeveen voor bijna 100.000 euro aan stikstofrechten gekocht van boeren in Hollandscheveld en Darp. Dit is een bedenkelijke gang van zaken en niet de bedoeling van de huidige stikstofregeling. Luchthaven Schiphol, bijvoorbeeld, kreeg veel kritiek vanwege het opkopen van stikstofrechten. Vrijgekomen stikstofrechten dienen op de eerste plaats ten goede te komen aan de natuur en aan woningbouw. Ook zou je verwachten dat de gemeente Hoogeveen (waar op het gemeentehuis een trots-op-de-boervlag hing ten tijde van de boerenprotesten) bij vrij gekomen stikstofrechten eerder zou denken aan PAS-melders dan aan industriële ondernemingen.

6. Matige reputatie FAGE, niet duurzaam en gebrek aan openheid

Het bedrijf heeft geen keurmerken voor klimaat, duurzaamheid of milieu waar het aan voldoet. Noch draagt het bij aan de eiwittransitie. Voordat FAGE te kennen gaf naar Hoogeveen te willen komen twee jaar geleden heeft de yoghurtfabrikant 5 jaar lang geprobeerd zich in Luxemburg te vestigen. Maar er was veel verzet, niet alleen van milieuactivisten en bewoners, ook van het gemeentebestuur van Bettembourg waar het bedrijf een fabriek wilde bouwen. Er was verbazing en onvrede over de enorme hoeveelheid benodigd drinkwater, de zuivering van afvalwater, de plastic verpakking en de voedselverspilling. Het zakenblad *Paperjam* schreef dat dagelijks 2 ton yoghurt moet worden geproduceerd én vernietigd voor een zogenaamde stresstest. De vraag rijst hoe duurzaam en ecologisch verantwoord dit bedrijf nou eigenlijk is.

Op de achtergrond speelde nog een andere kwestie. FAGE werd ervan verdacht 53 miljoen euro te hebben betaald aan twee fictieve adviesbureaus in Luxemburg. Volgens *Paperjam* waren deze bureaus, die geen personeel in dienst hebben verbonden met de familie achter FAGE. Justitie onderzocht deze “spookconsultants”, maar voor zover bekend bleven verdere stappen uit.

De indruk ontstaat dat we hier misschien toch wel te maken hebben met een wat onbetrouwbare onderneming. Gemeente en provincie zouden extra op hun tellen moeten passen. FAGE is bovendien niet erg mededeelzaam. Burgers en media komen weinig te weten. Dat helpt de democratie niet.

7. Werkgelegenheid

De FAGE fabriek zal werk bieden aan zo'n 250 medewerkers. Dit is geen sterk argument om een bedrijf naar Drenthe te halen in tijden van een krappe arbeidsmarkt. Het zou ons niet verbazen als een deel van de vacatures moet worden gevuld met buitenlandse werknemers.

Conclusies

Uit het bovenstaande kunnen we niet anders concluderen dat het hier gaat om een omgevingsvergunning voor een groot, niet-duurzaam industrieel bedrijf dat vanwege de grote hoeveelheid giftige stoffen, aanwezig op het terrein of uitgestoten door schoorstenen of via de nog aan te leggen persleiding, de vele verkeersbewegingen van zware tankwagens en ander verkeer een gevaar is voor de omwonenden. Bij de toename van het verkeer denken we vooral aan het gevaar voor (schoolgaande) kinderen. Een fabriek bovendien die heel veel drinkwater gebruikt, de natuur aantast en het toch al rampzalige stikstofprobleem zal verergeren. Het bedrijf heeft een matige reputatie en het is onbegrijpelijk dat de provinciale en gemeentelijke overheid zo weinig kritisch zijn over FAGE, maar zich uitsloven met het uitrollen van de rode loper. De avonturen van FAGE in Luxemburg moeten toch te denken geven. Maar de yoghurtfabriek wordt voorzien van subsidies, betaald van gemeenschapsgeld. Die 250 arbeidsplaatsen zijn wel een heel karige compensatie voor de vele negatieve gevolgen van de komst van FAGE.

We vragen de Gedeputeerde Staten van Drenthe dan ook beleefd om het toekennen van een omgevingsvergunning aan FAGE International S.A. te heroverwegen.

Hoogachtend,

[Redacted signature]